

Bomen, natuur, milieu en klimaat

De situatie

Nederland is binnen Europa het land met het minste bos. Noord-Holland behoort binnen Nederland tot de 3 bos-armste provincies. In het stuk van NH boven het Noordzeekanaal vind je alleen bos in de duinen en in de Wieringermeer.

De duinen bestaan van oudsher uit dicht bos, dat vanuit de binnenduinrand naar zee toe steeds meer open wordt. Het bos in de binnenduinrand bestaat uit gemengd naald- en loofbos. In het middenduin bestaat het bos uit meer naald- dan loofbomen, en wordt het bos afgewisseld door open heide- en grasland. Dichter bij zee zijn er vrijwel alleen naaldbomen te vinden omdat daar in de harde omstandigheden loofbomen kansloos zijn. De bossen worden aan de zeezijde afgewisseld door stuivend duin en grasland. De zeereep bestaat uit alleen maar zandduinen. Dat zand is vaak vastgelegd met helmgras.

Nadat in de Franse tijd vrijwel alle bossen waren gekapt voor stookhout, werden (rond 1850, Staring) weer dennenbossen in de duinen aangeplant, bestaande uit een mix van soorten, waaronder de grove den (Zeeden), en zwarte dennen (Corsicaanse den en Oostenrijkse den). Alleen die mix bleek levensvatbaar in de barre omstandigheden in de duinen. De aangeplante dennenbossen boden luwte waar andere boomsoorten zich in konden vestigen. Als de omstandigheden dat toelaten, vormt het naaldbos zich vanzelf om tot een gemengd bos. Uiteindelijk zullen de beuken en de eiken het winnen.

De wensen

Europa wil dat Nederland 10% meer bos ontwikkelt. Dat is ook belangrijk om de klimaat-doelstellingen te behalen, want bomen nemen veel CO₂ en stikstof op.

Volgens de Nederlandse N2000-plannen, moeten zeldzame soorten meer ruimte krijgen. Voor de duingebieden is dat als volgt ingevuld (eerst door het ministerie van Economische Zaken en daarna door de provincies): de natuurgebieden moeten schraler worden, dus met minder voedingsstoffen, om verdwenen soorten de kans te geven zich hier weer te vestigen. Daarom is in de duinen meer ruimte nodig voor wind en stuivend zand. Dus bossen kappen en humuslaag afgraven. Dat is bovendien gunstig voor de stikstof-balans, want door kappen en afgraven wordt stikstofrijk materiaal verwijderd uit het natuurgebied.

Als de beoogde kruidenrijke lage begroeiing van verdwenen planten zich heeft hersteld, biedt dat een goede habitat voor diverse verdwenen soorten insecten en vogels, die op deze manier ook de kans krijgen om weer terug te komen.

Nog meer wensen (nadat al veel bos is verdwenen door kap en door 3 grote branden)

De dennenbomen zaaien zich uit, weghalen van deze opslag kost veel tijd (geld). Natuurlijke omvorming van naaldbos naar gemengd bos en uiteindelijk naar loofbos vinden de beheerders te lang duren, ze willen versnellen door naaldbomen te kappen om loofbomen de kans te geven zich op de open plekken te ontwikkelen. Twee vliegen tegelijk: de kap wordt gesubsidieerd en de onderhoudskosten worden lager.

Wat is daar tegen?

In de Schoorlse Duinen en in het NH Duinreservaat is nu al meer dan 50% van het gebied open. Wind en zand hebben dus al vrij spel in meer dan de helft. Waar blijven die beoogde planten, insecten en vogels?

De huidige naaldbossen herbergen tal van paddenstoelen, zelfs veel heel zeldzame soorten. De naaldbossen bieden voeding en beschutting aan vleermuizen en veel soorten vogels, zoals kruisbek, koekoek, nachtzwaluw, havik. Onder de dennen groeien zeldzame orchissoorten: dennenorchis en harlekijnorchis. De dennen herbergen veel soorten mieren en andere insecten.

Oude bomen zijn erg belangrijk voor het klimaat, Ze nemen veel meer CO₂ op dan jonge bomen, die capaciteit hebben we hard nodig. In oude bomen is heel veel CO₂ vastgelegd, die CO₂ moeten we niet versneld in de lucht brengen.

Een zandverstuiving maken, is een kettingreactie op gang brengen. Het resultaat is zelfversterkend en houdt nooit meer op, waardoor steeds meer begroeiing onder het zand zal verdwijnen.

Vergelijk deze kaart (van enkele jaren geleden) eens met de kaart die staat voor het bezoekerscentrum.

